

Зборів 2. 7. 2017

Доброго дня, шановні пані та панове - учасники 100-ї річниці битви під Зборовом!

Сьогодні минає сто років від події, про яку ми тут згадуємо.

За цей час виросло п'ять поколінь, і серед нас вже немає жодної людини, яка пережила ці події й могла б про них розповісти.

Тож потрібно запитати.

Що залишилося від ідеалів і цінностей цих хоробрих полеглих, які лежать тут у купі й чії кістки тліють тут у жахливих обіймах знівечених тіл, засипаних землею?

Чи мало це сенс?

....а відповідь?

Але відповіді нам ніхто не дасть. Мертві не вміють говорити, лише мовчки дивляться своїми порожніми очима на нас, живих, докоряючи? Чи питаючи?... напевно суворо?

Важко вгадати, що б сказали мертві, коли б могли... або чи взагалі хотіли б, можливо, ми навіть не гідні їх відповіді.

Вони нібито мовчки кажуть, не ми, але ти - живий, ти відповідай!!! Тут на полі бою питаємо ми!!! Мовчки...., а тому вагоміше!

Чи мало це все сенс??? Чи мала наша смерть сенс?

Наші молоді тіла гниють тут у купі вже сто років, далеко від дому, далеко від батьківщини, від наших родин – суха гілка роду без дружини і нащадків.

....а тут з'являєшся ти? ... квіти кладеш?

Чому?

Чому ти подолав такий далекий шлях до нас, до купи трупів столітньої давнини?

Що залишилося від ідеалів Зборова, за які ми віддали свої життя? ... і не тільки ми, бо наші брати лежать на полях битв від Франції, Італії, Сербії, Румунії, Польщі аж до найвіддаленіших куточків холодного російського Сибіру, часто без могили, без хреста, без спогаду.

Де та Чехословаччина, яку ми саме тут завоювали і поклали за неї свої молоді

життя?

Що з нею сталося??? Що ти сам для неї зробив???

Тут, на залитій кров'ю землі Зборова, перед цими мертвими, тут, пані та панове, не вистояти жодним виправданням, жодним вибаченням, жодній брехні.

Що ж відповісти?

Я, я прийшов до Вас, з повагою, ... з покорю, ... а, можливо, і з проханням про благословення, якщо я гідний просити його у вас.

З повагою

З повагою тому, що Ви йшли в атаку за нашу Чехословаччину, яка в той час жила лише у Ваших серцях і головах.

Ви знали, що країна, якій ми належимо, і батьківщина, в яку ми віримо, – часто зовсім різні речі, що країна – це будівля, але батьківщина – то дім, і будівля стає домом тільки завдяки нашому емоційному зв'язку з ним – нічому іншому!!!

Ви знали, що нашу батьківщину, яку ми носимо в своєму серці, ніхто не може у нас відібрати – жодний режим, жодний чиновник, жодний політик – ніхто. Залежить тільки від нашої сміливості, відваги і моральних принципів, чи ми готові або не готові щось із цим робити.

Сміливість і відвага – це не романтизм, це не наївність, це не дріб'язковий і не марний ризик втратити життя. Це означає подолати свій страх і фобії, які перешкоджають на нашому шляху до мети, настільки морально важливої, що ми не в змозі від неї відмовитися і не в змозі від неї втекти.

Вашою метою було здобуття вільної Чехословаччини – без компромісів. Ніхто з вас не хотів померати молодим, смертельно покаліченим брутальним чином на полі бою, або як часто говориться в літературі – героїчною смертю, всупереч цьому ви подолали свій страх, Ви добровільно пішли не лише на фронт, але і в атаку, незважаючи на недостатнє озброєння, ви вискочили з окопів і виконали своє завдання, свою мету ціною втрати власного життя.

Ви знали, що істинний патріотизм – це основна моральна цінність кожної окремої людини, яка проживається кожного дня, кожної миті й у кожному вчинку.

Ви знали, що патріотизм – це особисте відчуття відповідальності, повинності й обов'язку кожної людини до батьківщини, ... що означає у межах своїх сил відповідально переймати цінності від предків, особисту повинність їх розвивати й обов'язок передавати їх далі новому поколінню.

Ви знали, що істинний патріотизм – це дорога життя, нерідко терниста, нерідко

утруднена і болісна, та вона одна-єдина певна і рівна.

З покорою

З покорою, тому що Ви пожертвували найціннішим і поклали життя за нашу батьківщину – Чехословаччину, незважаючи на те, що Ви в ній ніколи не мали шансу прожити хоча б один день.

З покорою тому, що ми забули, що для батьківщини і за батьківщину потрібно активно працювати і боротися кожний день, будь то з несправедливим режимом країни, з брехнею, з поганими законами, з нездатністю або лінощами чиновників, з корупцією або політиками, здатними на все, тому й так сталося, що Чехословаччина розділена і розкрадена.

З покорою тому, що ми забули основи і цінності нашої країни – нашої батьківщина – нашої Чехословаччини. ... як говорив наш перший президент, Томаш Гарріг Масарик, «держави утримуються тими ідеалами, завдяки яким вони виникли». Чеська і Словацька Республіки не виникли за волевиявленням більшості, вони виникли внаслідок розподілу політичних корит політики. Вони виникли внаслідок зради батьківщини і нехтування тим, за що Ви боролися.

З покорою тому, що ми забули моральні цінності, і тому нам навіть не вадило і, здається, й дотепер не вадить, украсти один з державних символів Чехословацької Республіки – державний прапор – і видавати його за чеський.

... а крім того??? У школах, пані та панове, ми вчимо маленьких дітей аморальній брехні, що це Чеський прапор!!! Він ніколи ним не був!

З проханням про благословення

Я не прошу у Вас благословення для себе,

я прошу у Вас благословення для нашої батьківщини – Чехословаччини, щоб ми знайшли сили не лише об'єднати наші країни, але передусім щоб ми знову знайшли ті цінності, за які Ви боролися і віддали свої життя, щоб нам було недостатньо лише пасивно згадувати за пивом або для алібі покласти десь квіти чи вінок..., щоб знову діяло те, що мусило і має діяти – клятва чеських Соколів через усі покоління: "Мертві, живі, ще не народжені, ми в братерстві палкому несемо свою долю, хай буде сильне тіло, веде сильний дух, і свободою, правдою зв'язана дружба".

Я прошу благословення для вчителів і батьків, щоб вони знову знайшли моральні цінності, силу та відвагу і навчали наших дітей цим справжнім цінностям, на яких постала наша Чехословаччина, і щоб вони також відчували, що батьківщина не змінюється з паспортом країни, яку нам хтось нав'язує.

Я прошу благословення для України і Росії, щоб вони знайшли спільне мирне

вирішення своїх проблем і відновили слов'янську взаємність, допомогу і братерство.

Брати легіонери і соколи!

Не Ви, Ви - не мертві, Ви і сто років після своєї жорстокої смерті під Зборовом живіші, аніж ми, живі, коли будемо.

Із невмирущою повагою і покорою Вам Орлам серед курок я вклоняюся.

Дякую за увагу!

Автор: Йосеф Ришанек, чехословацький патріот, філософ, член Чехословацького комітету, сокіл – наставник жупи ім. Коменського у м. Злін, член активного запасу добровольців армії Чеської Республіки (з моменту його створення в 2004 році).